

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnstvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravištkega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petivtrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Shod na Gori pri Sodražici.

Ker ni bilo pred zadnjo volitvijo volivnega shoda na Gori, je napravila Kmečka zveza zborovanje v nedeljo popoldne. Na shod je prišlo vse, kar spada pod zvon Marije Snežnice, razun predsednika krajnega šolskega sveta g. Vesela, ki je lezel na shod mladih v Loški potok, želeč menda postati odbornik »mlade« stranke za Goro, ker se je poštenjak Knavs zahvalil za odborništvo. Na shod so prišli tudi iz Sodražice, Globeli in Žimarci.

G. župan Bartol otvori zborovanje in podeli besedo državnemu poslancu g. Jakliču. Leta je govoril o državnem zboru in nalogah, ki jih ima rešiti v jesenskem zborovanju. Povedal je, zakaj niso hoteli poslanci S. L. S. v eden klub s poslancem Hribarjem. Naši somišljeniki odobravajo naš nastop, obsojajo ga le liberalci, ker jim je žal, da naša stranka ni dala na Dunaju Hribarju potrebne zaslombe. Slovenski klub je edin, nasprotno pa v klubu, kjer sedi Hribar, ni nobene edinosti, ker je med 20 poslanci vsaj pet strank. Pokazalo se bo, kako bo mogel tak klub v važnih vprašanjih složno nastopati. Zadnji čas straši po časopisju jugoslovanski minister. To vprašanje je spravil v javnost nekdo, ki bi rad splezal na ministrski stolček in ker je dotičnik liberalcem všeč, pišejo kako velikanska pridobitev za nas bi bil jugoslovanski minister. Gotovo pa je, da bi se ti ljudje, ki se sedaj tako ogrevajo za ministra, takoj zelo pohujševali in po stari navadi zmerjali z izdajavci in enakimi priimki, ako bi le slutili, da postane minister dr. Šusteršič ali katerikoli naših. Naše poslance ni gnalo na Dunaj hrepenenje po ministrskih stolčkih, ampak samo želja koristiti narodu. — Potem je prešel na deželni zbor. Zahtevali smo izpremembo volivnega reda za deželni zbor. Kmet, ki ima v deželi odločno večino, naj ima večino tudi v zbornici da bo gospodaril v svoji deželi. Taki izpremembi volivnega reda so nasprotni liberalci. Dokler je naša stranka bila za splošno in enako volivno pravico, so ponujali novo kurijo s 4 poslanci. Sedaj pa, ko bi se zadovoljila naša stranka z novo skupino z 10 poslanci, ker bi cesar nove volivne postavbe po splošni in enakopravni pravici za dež. zbor ne potrdil, so postali liberalci naenkrat goreči zagovorniki splošne in enake volivne pravice in obstruirajo vladno predlogo o volivni reformi za deželni zbor. Očitno je, da bi ti ljudje najraje videli, da bi ostalo pri starem, ker vsako razširjanje volivne pravice liberalno stranko le oslabi. Čimdalje se volivna reforma odlašja, tem ugodnejša bo za nas. Naš deželni zbor bo najbrž v kratkem času razpuščen in bomo imeli nove volitve. To kaže tudi to, ker lezejo različni liberalci na dan in se ponujajo na vse pretege volivcem. V našem okraju so si na-

deli vabljivo ime »Slovenska gospodarska stranka«. Če si pa od bližje ogledamo to pisano družbo slovenskih gospodarjev, spoznamo v njih same liberalne znanke iz prejšnjih volivnih bojev. Stranko so ustanovili nedeljski lovci, ki so prihajali v naš kraj na srne in zajce, sami liberalni nezadovoljneži, mandatov željni ljudje, katerih liberalna stranka, ki ima vsak dan manj pristašev in manj mandatov na razpolaganje, zadovoljiti ne more, pa bi veselili na stroške naše stranke splezali na vrh. Ti ljudje prireajo shode, tako v Ribnici in Sodražici in na teh shodih silno lepo, sladko in »gospodarsko« govore. Pa nam morajo ti gospodje, ki javno nastopajo, tudi dovoliti, da si jih javno ogledamo ter jih pokažemo take, kakršni so. Na shode prihaja nek mlad advokat iz Ljubljane, po imenu Ravnihar. Mož očitno nima v svoji pisarni preveč opraviti s kmeti, pa bi rad obrnil pozornost na svojo pisarno. Bog mu daj srečo! Ta mož razmotriva na shodih veliko politiko. To je pa tisti mož, ki je bil precej časa odbornik liberalne stranke, ki je sestavil program liberalne narodno-napredne stranke, zlasti kar se tiče protiverskih točk. To mu je očital »Slovenski Narod«, ki vendar pozna svoje ljudi. Med »mlade« je šel tudi zelo prileten mož, ribniški zdravnik g. dr. Schiffer, prav nedolžen politik. Res je, da on ni sestavil programa narodno-napredne stranke, kakor najbrž tudi programa S. L. S. ni on sestavil. Čudim se, da je šel na lim »mladim«. Od tedaj, ko je »Slovenski Narod« napadel njegovega brata-duhovnika, zabavlja čez »Slovenski Narod«, ker dr. Schiffer na svoje sorodstvo zelo drži. Liberalci ga imajo kljub temu za svojega. Jeseni so ga volili v odbor narodnonapredne stranke, on trdi, da ni pri stranki, a vendar nima poguma, da bi dal oficialno izjavo v liberalne ali pa naše liste. Torej nam ne more zameriti, če ga postavimo še mi tja, kamor so ga ali se je sam postavil. Tudi g. Rus iz Loškega potoka mi mora oprostiti, ker mu očitam, da je liberallec. Mogoče je, da ni več rad. A res je, da se je pri vsakih volitvah pehal za liberalce. On je bil večleten odbornik in zaupnik liberalne stranke. Na Tavčarjevem shodu v Ribnici je čutil potrebo sramotiti slovensko duhovščino. Mož je povsod tam, kjer je kaj liberalnega. »Mladi« liberalci uganjajo z Drago in Travo velikansko komedijo. Kdo pa je kriv teh res žalostnih razmer? Liberallec Turk je dolgo vrsto let županoval v Dragi. In v Drago in Travo pošiljata nemške učitelje okrajni in deželni šolski svet, koder imajo liberalci odločno večino. Je žalostno sicer, a resnično je! In liberalci našega okraja, ti patentovani narodnjaki in rodoljubi, ali niso pri volitvah tudi vživali podporo od Nemcev? Niso šli Nemci vselej kot en mož za liberalne kandidate? Tako računajo mladi tudi sedaj. Samo s podporo

Nemcev si upajo spraviti Rusa v deželni zbor. Da je hinavščina še večja, so se v Sodražici »mladi« izpodtikali tudi nad »surovostjo nasprotnikov«. G. Lavrenčič se je zgražal, da se je zoper »domačina Drobniča naperilo cele litanije neslanih napadov«. Ne vem sicer, kakšne so bile te litanije, toda ogrevanje Lavrenčičevo za Drobniča je sama gola hinavščina. Vsa Sodražica vé, kakšno je bilo razmerje med Drobničevim in Lavrenčičevim hišo, vedo pa tudi, da pri zadnjih volitvah g. Lavrenčič Drobniča niti volit ni šel. Gotovo se mu g. Drobnič hvaležno zahvaljuje, da ga veliki njegov prijatelj Lavrenčič na shodih ščiti.

Ves nastop »mladih« in tista »gospodarska politika« je nedolžna komedija. Le glejmo! Prej so se liberalci vneli za kolodvor v Žlebiču in so silno zamerili pokojnemu poslancu Pakižu, ker ga ni mogel doseči, a sedaj, ko je mogoče dobiti postajališče, oziroma postaje, se ogrevajo za dovlačnico v Sodražico edino z namenom, preprečiti postajališče v Žlebiču. In gotovo je, če bi se jaz kapriciral za dovlačnico, bi naenkrat zasukali vso stvar, češ, kaj nam bo koristila dovlačnica, mi hočemo železnico do Rakeka. Jaz mislim, da naj sprejmemo enkrat to, kar je mogoče doseči, namreč Žlebič. A če hočemo preskrbeti dovlačnico v Sodražico, naj se ustanovi konsorcijski, ki bo pripravil denar in vse potrebno, da se more resno začeti z dovlačnico.

Omenjal je tudi druga vprašanja, ki se tičejo Gore, t. j. vode in ceste. Gorniki so bili takrat, ko so delali novo cesto, grdo ogoljufani. Namesto da bi se cesta gradila preko vasi, gradila se je po temnih hostah, da Gornikom prav nič ne koristi. Res so Gornike grdo vodili za nos. Obljubil je Gornikom, da se bo potrudil, da dobe vsaj zvezo z novo cesto.

Najvažnejša naloga novega dežel. zbora bo izprememba volivnega reda. Kmet mora dobiti veliko večino v deželi in potem se bo za kmeta že kaj koristnega storilo. Izpopolniti se mora predvsem pomanjkljivo cestno omrežje, izvršiti različne melioracije, preskrbeti ljudem zdrava, pitna voda itd. Ko bodo volitve, naj volivci zvesto stojijo na strani S. L. S., ki je v deželi najmočnejša in v kateri ima kmet najtrdnjše oporo. Vse tiste »gospodarje«, ki se v zadnjem času ponujajo, pa si dobro ogledajte, pa boste videli, da ne zaslužijo zaupanja poštenih slovenskih katoliških kmetov.

Izvajanja g. poslanca so volivci živahno odobravali.

Za njim so se oglašili domačini gg. Knavs, Krže, Maršič, Pirc i. dr., ki so izražali različne želje. Pokazali so, da z liberalizmom, naj pride pod kakršnimkoli imenom, nočejo imeti nobenega stika. — Po skoraj dveurnem zborovanju pod lipo je g. Bartol pozval zborovalce, naj vstrajajo v vrstah S. L. S. in ka-

dar bodo volitve, naj pokažejo, da na Gori, kjer je čist zrak in pošteno ljudstvo, ni liberalcev.

Strankarski shod nemške socialne demokracije v Essenu.

(Poročilo »Slovenca«.)

Essen, 16. sept.

Udeležba ni tako dobra, kakor prejšnja leta. Od inozemske socialne demokracije so zastopani samo Avstrijci: Ellenbogen in Nemec. Referat pa so zanimivi. Izmed predlogov omenjam sledeče: Tiskovna organizacija: Ustanovi naj se socialnodemokratska poročevalna pisarna, ki naj izdaja socialnodemokratsko korespondenco. Ta naj razpošilja važna poročila in naj zbira važni statistični in zakonodajni material. Predlog bo sprejet, ker odgovarja dolgoletni želji in je za stranko nujno potreben spričo izbornu organiziranega meščanskega časopisja. Nevtalnost v verskem oziru. Bero-linska sekcija predlaga, naj se zopet povdara nevtalnost socialne demokracije v verskem oziru in tudi dejansko izvaja. Načelnik stranke zahtevaj od strankinih knjižnih zalog, da ne anoncirajo del, ki so s tem načelom v nasprotju. Potovalne knjižnice naj se marljivo ustanavljajo, ravnotako naravoslovni tečaji.

Poročilo organizacije.

Poroča Ebert. Posnemam kratko. V stranki je organiziranih 530.460 članov. Organizacije ni nobene v obeh meklenburških provincijah in v Schaumburg-Lippe, kjer so že skrajno reakcionarne združevalne postavbe. Pri zadnjih volitvah je velika večina za nas oddanih glasov bila od neorganiziranih volivcev, torej ne od izrečnih socialnih demokratov. Na Alzaškem n. pr. so bili samo 3 odstotki za nas oddanih glasov od organiziranih socialdemokratov, na Hessenskem 24 odstotkov, kar je največ. V tem oziru mora pri nas postati boljše. (Bebel: Res je!) Seveda se jih premono v organizacijo ne vpiše zaradi nečudenih šikan policije, kateri se mora izročiti listina članov. V Rotthansnu je n. pr. policija sestavila perzonalije članov! (Pui-klici!) Organizacijski statut se je v zadnjem volivnem boju dobro izkazal, zato ga ne bomo še izpremenili. Okrajna (Bezirks-) organizacija je izvedena po celi Nemčiji, izvzemši le en okraj. (Bravo-klici.) Le okrajno (Kreis-) treba še izpopolniti. Agitacija na deželi ni slaba, toda prvo skrb moramo obračati na industrijsko delavstvo, kajti katoliški centum in liberalnacionalna »Državna zveza proti socialni demokraciji« (Reichsverband gegen die Sozial-

LISTEK.

Baskervillski pes.

Roman. — Angleški spisal Conan Doyle. (Dalje.)

»Ali veste za datume-pisem?«

»Ne.«

»Ali ste prišli kdaj ž njim osebno skupaj?«

»Da, enkrat ali dvakrat tukaj v Coombe Tracey. Živel je zelo sam zase, in če je storil kaj dobrega, je imel rad, da se je to zgodilo na skrivnem.«

»Ali če ste mu tako poredkoma pisali in tako poredkoma ž njim govorili, kako je potem tako dobro mogel poznati vaše razmere, da vam je mogel pomagati, kakor je vendar storil po vsem tem, kar ste povedali?«

Na to pripombo je imela takoj pripravljeno pojasnjenje.

»Več gospodov je poznalo mojo žalostno zgodovino in združili so se, da bi mi pomagali. Eden izmed njih je bil gospod Stapleton, sosed in intimen prijatelj Sir Charlesov. Bil je jako priazen in on je seznanil Sir Charlesa z mojimi slabimi razmerami.«

Vedel sem že, da se je Sir Charles ob različnih prilikah posluževal Stapletona kot svojega milostničarja; kar je govorila dama, se mi je zdelo torej verjetno.«

»Ali ste kdaj pisali Sir Charlesu, da bi ga prosili za sestanek?« sem nadaljeval.

Gospa Lyons je zopet razdraženosti zardela.

»Resnično, gospod, to je pa kaj čudno vprašanje!«

»Prav žal mi je, milostljiva gospa, ali moram ga ponavljati.«

»Tedad vam odgovorim: ne! Prav gotovo nisem pisala!«

»Tudi ne ravno isti dan, ko je Sir Charles umrl?«

Rdečica je v trenutku izginila in smrtno-bled obraz je strmel vame. Njene suhe ustnice so se komaj toliko premikale, da so izrekle: »Ne!«, kar sem bolj videl, nego slišal.

»Vaš spomin vas vara!« sem rekel. »Lahko vam celo dobesedno navedem mesto iz vašega pisma: »Prosim, prosim, ker ste gentleman, sežgite to pismo in bodite ob desetih pri vratih.«

Mislil sem, da se bo onesvestila, vendar se je vzdržala z vso močjo svoje volje in je zaječala:

»Torej ni nikjer več gentlemana?«

»Krivico delate Sir Charlesu. Res je sežgal pismo. Ali pismo je včasih še čitljivo, čeprav je sežgano. Sedaj torej priznate, da ste je pisali?«

»Da, jaz sem ga pisala!« je vzkliknila in vsa razburjenost njenega duha je drla na dan v dolgem toku besedi. »Jaz sem ga pisala! Čemu bi tajila? Nimam vzroka, da bi se tega sramovala. Hotela sem dobiti od njega pomoči. Mislila sem, da bi bila gotova njegove pomoči, če bi se sešla ž njim.«

»Ali zakaj ob taki uri?«

»Ker sem šele pravkar zvedela, da misli oditi drugi dan v London in da bo tam mor-

da več mesecev. Iz različnih vzrokov nisem mogla prej priti.«

»Ali čemu sestanek na vrtu, mesto pravičnega obiska v hiši?«

»Ali mislite, da bi mogla iti ženska ob taki uri v stanovanje neoženjenega gospoda?«

»No, in kaj je bilo potem, ko ste prišli k vratom na močvirje?«

»Se tja nisem šla.«

»Gospa Lyons!«

»Ne. Prisegam vam pri vsem, kar mi je sveto. Nisem šla. Nekaj se je pripetilo, kar me je zadržalo.«

»In kaj je bilo to?«

»To je zasebna stvar. Ne morem vam povedati.«

»Priznate torej, da ste bili dogovorjeni s Sir Charlesom na dan njegove smrti in celo ob uri in na kraju, kjer je umrl; tajite pa, da bi ta dogovor držali?«

»Tako je.«

Vedno in vedno sem jo še izpraševal, kakor pri križnem zaslišanju, ali ni se mi posrečilo, da bi prišel čez to točko. Konečno sem vstal, da bi končal dolg in brezuspešen razgovor.

»Gospa Lyons,« sem rekel, ko sem vstal, »veliko odgovornost ste naložili nase in pripravi ste sami sebe v jako neprijeten položaj, ker nečete odkrito povedati vsega, kar veste. Če pokličem na pomoč policijo, bode videli, kako resno ste se izpostavili. Če ste popolnoma nedolžni, zakaj ste pa tajili takoj prvi trenutek, da ste pisali oni dan Sir Charlesu?«

»Ker sem se bala, da bi se iz tega ne

sklepalo kaj napačnega, kakor da sem bila morda jaz zapletena v kak škandal!«

»In zakaj vam je bilo toliko do tega, da bi Sir Charles uničil vaše pismo?«

»Če ste pismo čitali, lahko to sami veste!«

»Nisem trdil, da sem čital vse pismo.«

»Saj ste nekaj iz njega citirali!«

»Da, pripis. Pismo je bilo, kakor sem že rekel, sežgano in se ni dalo več vse brati. Vprašam še enkrat, zakaj ste Sir Charlesa tako nujno prosili, naj pismo sežge?«

»Stvar je čisto osebna.«

»Tem več vam mora torej biti do tega, da ne pride do javne preiskave.«

»No, vam bom pa povedala! Če ste slišali vsaj nekaj moje zgodovine, veste, da sem se nepremišljeno omožila in da sem imela poznaje vzrok, ta svoj korak obžalovati.«

»Slišal sem o tem.«

»Od tedaj me je neprenehoma zasledoval moj mož, ki ga zaničujem. Postava je na njegovi strani in vsak dan se čutim izpostavljena možnosti, da me prisili, zopet živeti ž njim skupaj. Takrat, ko sem pisala ono pismo Sir Charlesu, sem zvedela, da bi se lahko nadejala, da bom zopet dosegla prostost, če bi imela gotovo vsoto denarja. Zame je bilo vse od tega odvisno: duševni mir, sreča, spoštovanje samega sebe — z eno besedo: vse! Poznala sem radodarnost Sir Charlesovo in mislila sem si, da bi mi prav gotovo pomagal, če bi slišal mojo zgodovino iz mojih lastnih ust.«

»Kako pa to, da potem niste šli tja?«

»Ker sem med tem dobila od drugod po-

demokratije) si pridobiva ravno največ pristašev med indiferentnimi sloji industrijskega delavstva. (Res!) Tu je treba energije! Nato pride Ebert na zelo važno točko. Na Nemškem obstojijo namreč sedaj sledeče strokovne organizacije: Svobodne (Freie Gewerkschaften), Krščanske, Hirsche - Dunkerjeve in Rumene (Gelbe Gewerkschaften). Prve so socialdemokratske, druge krščanske brez razlike konfesije, tretje nekako liberalne, četrte pa ustanovljene liberalnonacionalni »Reichsverband«. Razum Hirsche-Dunkerjevih vse napredujejo in delajo socialnodemokratskim hudo konkurenco. Zadnji čas pa so nastale še »lokalistične« strokovne organizacije, ki nočejo centralne organizacije in v katerih prevladujejo anarho-socialisti. Stranka se zdaj trudi, pridobiti lokaliste za skupno zvezo, toda ne gre. Ebert predlaga resolucijo, naj se nadaljujejo pogajanja z lokalisti in pozovejo socialnodemokratski člani istih, da v smislu sklepa zadnjega internacionalnega kongresa v Stuttgartu pristopijo centralnim zvezam, združenj v generalni komisiji strokovnih društev. — Trd oreh.

Blagajnikovo poročilo.

Poroča strankini blagajnik Gerisch. Deficit, ki pohaja od leta 1905/06, se ni zmanjšal, ampak vsled velikih stroškov za zadnje državnozborsko volitev potroji. Iz centralne blagajne se je za posamezne provincije mnogo več prispevalo, kot so provincije vplačale blagajni strankarskega davka. Tako n. pr. se je za Prusijo izdalo 510.000 M., dočim je vplačala pruska organizacija samo 246.000 M. Pomoranski se je izplačalo 24.000 M., dobilo pa samo 1000 M. Samo Hamburg ni rabil prispevka, ampak se je iz svojih donoskov (101.000 M.) sam vzdržal. Treba iz deficita vun. Pač pa napreduje časnikarstvo. Socialnodemokratska glasila imajo skupno 1.049.707 naročnikov, 211.917 več kot lani. Dohodki iz naročnine znašajo skupno 5.900.000 M., iz inzeratov pa 3.500.000 M.

Socialnodemokratije hvalijo katoliško organizacijo.

Sodruginja Ottilia Bader iz Berolina hvali katoliško organizacijo in jo priporoča v izglede. Pritožuje se, da so socialnodemokratska glasila zadnjemu katoliškemu shodu v Würzburgu posvečala veliko pozornosti. Opozarja posebno na izborni katoliški organizacijo žena. Katoliške ženske organizacije imajo svoja glasila, celo lastne organizacijske tajnice. Potem zabavlja proti »farjem«, češ, da zlorabljajo spovednico, kjer nagovarjajo žene, da se organizirajo v katoliških ženskih društvih in tako odtujujejo ženo in otroke možu, ki je socialni demokrat. (Bebel: Zelo res!) Opozarja na novoustanovljeno katoliško »Hildegardino društvo«, ki skrbi za katoliški ženski akademični naraščaj na licejih, gimnazijah in vseučiliščih. Prosi sodruge, naj se zavzamejo za ženo, da jo rešijo iz »klerikalnih krempļjev«. Ako ne bodo matere socialistične in ne bodo učile otrok socializma, ne bomo napredovali. (Bebel: Zelo res!)

Sodrug Conrad obsoja protiversko gonjo!

Nato vstane Conrad iz Aachena. Ostro zavrača gospo Ottilio Bader. Pravi dobesedno: »Gospa Bader živi v Berolinu in zato ji ne zamerim, da o klerikalizmu ne razume veliko; na vsak način pa se njena izvajanja glede na spovednico in o vplivu cerkve, kateri moramo, kakor ona pravi, iztrgati delavsko ženo, ne dajo z našim programom združiti. Spovednica in cerkev nimata s socialnodemokratskim programom nič opraviti. Nadalje izvaia Conrad, da stranka ne sme napadati cerkve, pač pa mora izkušati razdreti neneravno vez med cerkvijo in državo, vsled katere je cerkev sužnja slednje. Zato zahtevamo ločitev cerkve od države. Zato je kaj slabo za našo stvar, ako vedno zabavljamo čez »farje«. Poznam mnogo vsega spoštovanja vrednih duhovnikov, ki se resno trudijo organizirati ljudstvo za boj proti nevednosti in socialni revščini. Duhovnikov ne smemo napadati kot zastopnikov cerkve, ki z našim pro-

gramom nima ničesar opraviti, pač pa se borimo proti takim duhovnikom, ki nas obrekujejo in se vdinjajo kapitalistom. »Odkrito izjavljam, da je takih zelo malo, vsaj med katoliškimi ne.« Zato prosi Conrad sodruge, naj ne dopuste, da se na strankinih kongresih razpravlja o stvarih, ki se stranke nič ne tičejo. S tem si je škodujemo, ker se katoličani od naše organizacije odvrtaajo, češ, da je ateistična. »Mi se ne smemo boriti proti verskemu prepričanju posameznikov, ne proti cerkvi, ne proti krščanstvu, ampak boriti se moramo za šolo.« Če imamo šolo, imamo vse.

Sodruzi so povečini odobrili Conradova izvajanja, eni odkrito, drugi pa so si pri tem mislili svoje. Nihče pa ni mogel načeloma ovreči Conrada in tudi nihče ni poizkusil.

NAGODBA.
Pogajanja prekinjena!

Dunaj, 17. septembra. Pogajanja so se prekinila. Kriv je tega Weckerle, oziroma nečuvna predrznost mažarske vlade. Baron Beck je zahteval, da naj se zviša ogrska kvota, donesek k skupnim potrebščinam. Weckerle se je dolgo upiral tej pravični zahtevi, naposled pa privolil, toda zato zahteval od avstrijske vlade druge koncesije! To je seveda Beck odločno odklonil, ker je itak že cela nagodba ena sama velika koncesija Mažarom. Ne ve se, kaj je Weckerle zahteval, najbrž pripoznanje mažarske »neodvisnosti« ali pa kake vojaške koncesije. Baron Beck stoji slejkoprej na stališču, da ne sklene nagodbe, ne da bi se obenem uredilo tudi kvotno in bančno vprašanje. Baron Beck se je namreč o tem posvetoval z vsemi parlamentarci-voditelji in se prepričal, da avstrijska zbornica ne bo odobrila nagodbe, ki ne bi obenem zvišala kvote in zagotovila, kaj bo s skupno banko. Ob 5. popoldne so se ogrski ministri vrnili v Budimpešto, ker so se pogajanja prekinila.

Dunaj, 17. septembra. »N. W. Tagbl.« poroča, da je Weckerle kot protikoncesijo za zvišanje ogrske kvote zahteval takojšnje izplačevanje v gotovini in direktno železniško zvezo pri Annabergu, kar pa je avstrijska vlada odklonila. Avstrijski vladi se prav nič ne mudi z nagodbo, ker v parlamentu čisto lahko izjavi, da je bolje, da se nobene nagodbe ne sklene, kakor pa slaba. Avstrijska vlada, od katere Weckerle povrh tega zahteva tudi koncesije na državnopravnem polju, ne bo več pozvala ogrske, da naj se pogajanja zopet prične, ampak iniciativo mora prevzeti ogrska. Avstrija je namreč gospodarsko in politično mnogo na boljšem kot Ogrska. In res se poroča z Dunaja, da je neki ogrski državnik že izjavil, da se bodo pogajanja nadaljevala v Budimpešti.

Budimpešta, 17. septembra. »B. Hirlap« poroča, da so se pogajanja zato razbila, ker so v zadnjem času pritisnili na vlado krščanski socialci in agrarci. Oboji zahtevajo, da se zviša ogrska kvota. Weckerle je konečno v to privolil, pa obenem zahteval, naj se začno izplačevanja v gotovini, da se izboljšajo ogrske kreditne razmere in Ogrska gospodarsko okrepi. Beck pa tega noče. Agrarci pritisnjajo nanj, ker nočejo, da bi se izboljšal ogrski kredit. Beck je kratkomočno brez ozira na kak kompromis predlagal sledeče: Ogrska vlada naj v kvotni deputaciji, ki naj se v kratkem skliče, stavi predlog, da naj se ogrska kvota zviša. Ako se kvotna deputacija o tem ne zedini, naj cesar sam v smislu predloga ogrske vlade kvoto zviša. Seveda bi ta odlok morala signirati tudi ogrska vlada. Weckerle seveda tega predloga ni mogel sprejeti, ker bi bila kontrasignacija ogrske vlade v tem slučaju proti volji parlamenta, torej: protiustavna.

Odločno stališče krščanskih socialcev.

Dunaj, 17. septembra. Poročila Weckerlovega »B. Hirlapa«, da so v zadnjem hipu na avstrijsko vlado pritisnili krščanski socialci, seveda ni moč kontrolirati, toda, če sodimo po dosedanjem razvoju nagodbnih pogajanj, posebnega pritiska od strani krščanskih socialcev na barona Becka ni bilo treba.

Značilno pa je, da je »Reichspost« od 17. t. m., ravno ko so se pletla odločivna pogajanja med obema vladama, objavila uvodnik, ki Ogrom odločno zakliče: »Do sem in nič več dalje!« V dotičnem članku (»Die Baisse des Herrn Kossuth«) se namreč izvaia: Ogrski denarni kredit je strašno padel. Poljedelstvo ječi pod neznosnimi hipotekami, industrija ne more kvišku in vzdržuje jo le umetne podpore od strani vlade. Ako se podere nagodba in z njo vred skupnost banke, od katere so Ogrji vlekli dobiček, potem je konec mažarske glorioje. V očigled temu dejstvu lahko v Avstriji mirno čakamo, kakor je tudi poljedelski minister grof Auersperg dejal 16. t. m. na nemškem agrarnem shodu v Gradcu. Če gospod Weckerle vztraja na svojem stališču, pustimo ga: Sam bo prišel prosit, ko mu bo voda v grlo tekla! Avstrijski državniki naj se ne razburjajo in naj mirno čakajo. — Dejstva so dala člankarju očito prav.

Nobena preosnova ministrstva!

Dunaj, 17. septembra. Zadnji čas liberalni listi na vso moč trobijo, da se bo preosnovalo ministrstvo. Posebno radi bi, da bi kak krščanskosocialni parlamentarec postal minister, da bi v slučaju, ako bi bila nagodba slaba ves odij zvrnili na krščanskosocialno stranko. Včeraj so razbodbali, da se ustanovi delavsko ministrstvo, njega vodstvo da pa bo prevzel dr. Gessmann. »Reichspost« od 17. t. m. odločno izjavlja, da zdaj niti disputerati ni mogoče o takem načrtu. Dokler nagodba ni končana in dokler ni predložena parlamentu, tako dolgo se krščanskosocialna stranka o kaki preosnovi kabineta niti ne meni.

MAROKO.
Izboljšan položaj.

Pariz, 17. sept. V petek se določi, ako sprejme general Drude na eni, uporni rodovi na drugi strani sledeče mirovne pogoje: V okrožju 12 kilometrov okoli Casablance je prepuščeno nositi orožje. Kdor se proti temu pregreši, plača 12 jurov globe in ga Maghzen (guverner) kaznuje. Ako izbruhnejo novi nemiri proti Evropejcem, se vsi rodovi razorožijo. Morivci od 30. julija se morajo izročiti. Izročiti se mora tudi Kaid Uled el Hadjamon, ki je kriv klanja v Casablanci. Vsak, kdor vtihotaplja orožje, se smatra kot vojni ujetnik. Vsak rod mora poslati talnika. O vojni odškodnini se bodo pogajanja vršila med maroško in francosko vlado.

Pariz, 17. sept. Ker se je položaj izboljšal, Francoska ne bo zasedla pristanišča.

NEMIRI NA KITAJSKEM.

Šangaj, 17. sept. Upor v kvantunški provinciji se razširja čedalje bolj. Uporniki pripadajo tajni organizaciji ter imajo puške repetirke in moderno strelivo.

BANDE.

Sarajevo, 17. sept. Pri Bratovici je grška banda ubila 10 bolgarskih kmetov.

EKSPLOZIJA NA JAPONSKI VOJNI LADJI.

London, 17. sept. »Reuterjev biro« poroča iz Tokija: Med strelnimi vajami na japonski vojni ladji »Kašima« je bilo dne 9. t. m. vsled eksplozije neke krogle 40 častnikov in mornarjev ubitih, oziroma ranjenih. Ladja je poškodovana.

Dnevne novice.

+ Jugoslovanski minister. Predsednik dalmatinskega deželnege zbora, dr. Ivčević, izjavlja, da ne vé, kako je mogla ta vest nastati, niti kako se je moglo govoriti o njegovih kandidaturi za to mesto. — Kakor znano, je spravil v liste to vprašanje dvorni svetnik dr. Ploj. On bi bil za vse na svetu rad minister, kar mu ne zamerimo, ker to ni še nič hudega, če bi bil kdo rad minister, in če tudi ne vemo, ali bi bil dr. Ploj pravi mož, ki bi na takem mestu Slovincem res kaj koristil, bi vendar z nekakim zadoščenjem beležili: Slovinci je postal minister. A dr. Ploj je to stvar

jako nerodno začel. Notice po nemških listih so morale Nemce razdražiti, in uspehi je bila, da so se Nemci odločno uprli, češ, da ne pripuste jugoslovanskega ministra. Če bi bil dr. Ploj molčal, bi bilo več upanja diplomatskim potom doseči, da bi vstopil kak južni Slovan v kabinet, a kdor ne zna čakati in molčati v svoji nestrpnosti, ni za politika. Mi smo vedno, kadar je kdo lanciral to vprašanje v časnikarsko morje, zavirali, pa dr. Ploj le ni odnehal, dokler ni prisilil drugega za drugim jugoslovanske poslanca, da so prišli na dan s takimi izjavami, kakor je dr. Ivčevićeva.

+ Časa nima gospod Mandić. Tako vsaj zatrjuje on v svojem »Balkanu« od 17. t. m. Ker smo mu namreč nedavno na uvodnem mestu dokazali, da je čisto napačno njegovo mnenje, da na slovanskem jugu ni liberalstva, se izkuša izviti iz mučnega vprašanja, ki smo mu ga stavili: »Gospod Mandić, ali ste liberalce ali ste katoliške prepričanja? Ne odgovori, ampak hrvaškimi čitateljem »Balkana«, o katerih on ve, da »Slovenec« ne berejo, pripoveduje, da »Slovenec« ni pobil njegova tozadevna izvajanja, da na Slovanskem ni liberalizma. Gospod Mandić, ali vam ni to dokaz, ako »Slovenski Narod«, glasilo Hribarjevo, katerega ste Vi po lastnih besedah privežali na Vaš krščanskodemokratski program, proslavlja kongres »Svobodne Misli« v Pragi in blati krščanstvo na najpodlejši način? Ako vam to ni dokaz potem smo upravičeni misliti, da ste s slepoto udarjeni in da bo žilavi novi naraščaj, bodisi krščanskodemokratski, bodisi liberalen, šel preko Vas in preko Vaše politične okorenosti, ki je bila pač še dobra l. 1880, ni pa za 1907. Gospod narodni zastupnik Matko Mandić nas potem pozivlja: »Slovenec« neka nam odgovori na pitanje, koje smo postavili: je li ili nije istina, da mi u Istri, dok još narodnostno tako zlo stojimo, za borbu dvih ovih struja nemamo naprosto »vremena«? Torej, gospod Mandić »nima vremena« za »borbu dvih struj«, imel je pa dovolj časa, da je razbil enotni klub s tem, da je pustil 16 katoliškodemokratskih poslancev in se raje pobratil z načelnikom liberalne stranke Ivanom Hribarjem. Zakaj pa se je združil z njim, ko je dobro vedel — saj je duhovnik — da branijo našim poslancem načela, sedeti skupaj z možem, ki je kot načelnik liberalne stranke v deželnem zboru javno vrvel v obraz slovenski duhovščini, da izpovednico zlorablja? Gosp. Mandić vendar ne bo trdil, da je šel za Hribarjem brez razloga kakor mila živina. Kar se pa tiče tega, da v Istri nimajo vremena za »boj dvih struj«, je že davno dejanski razvoj ovrgel Mandićevo mnenje. Ali don Mandić nič ne ve za zadnji dijaški sestanek v Pazinu, kjer so narodnoderadikalni dijaški oznanjali, da je njihova vera »evolucionizem«, katoliški pa, da za ta evolucionizem ne marajo? Ali gospod Mandić misli, da so to le mimoidoči pojavi? Potem lahko upravičeno trdimo, da poznamo mi Istro bolje, kakor njen dolgoletni narodni zastupnik. Konečno, kdo pa pravi, da treba v Istri raznetiti boj? Treba je najprej osnovati resnično krščanskodemokratsko gibanje. Ali se boste proti liberalnemu italijanskemu nacionalizmu borili z Vašo netičnemšpolitiko? Ljudstvo samo zahteva politično in ekonomsko krščanskosocialno organizacijo, ker je verno in pošteno, toda tisti, ki bi bili poklicani kaj storiti, spijo naprej svoje spanje. Poznamo te gospode in njihovo refoškarsko narodno navdušenje, nočemo pa zazdat dalje bezati. Imamo še vremena zato dovolj, gospod Mandić! Da je Istranom potreba značajne, dosledne in izrazite politike na podlagi od rajnega nepozabnega škofa Dobrile zasnovane, to je krščanskodemokratske, to bo razvoj časa pokazal. Takrat pa Vi ne boste imeli več vremena, gospod Mandić!

+ Odmevi iz Trsta. Kakor smo omenili v poročilu o slavnosti na Proseku, se je zgodilo Surovine, ki so predstavljale na proseških slavnosti tržaško mestno slovenstvo, so na letele na najhujši odpor. Kmalu bo 14 dni, kar je minula lepa slavnost in še vedno nam prihajajo glasni odzivi, ki nam dokazujejo, da je »Ljubljana« s svojim nastopom na Proseku res v marsičem razbistrila pojme in da se preko kričanja politične fakinaže na izključno narodni slavnosti ne bo prešlo brez krepkega odpora. Tržaški »Novi List« piše o dogodkih pri nastopu pevskega društva »Ljubljane« na Proseku: »Ljudstvo seveda ni razumelo t: »Narodove« maščevalnosti nad pevskim društvom in je sprva odgovorilo z »Živio Rybař!«, potem pa, ko je pevsko društvo »Ljubljana« nastopilo s pesmijo, je na enako demonstracijo odgovorilo z burnim odobravanjem zaslužnemu pevskemu društvu. Glede tega netaktnege nastopa z žaljenjem povabljenih gostov je bilo drugi dan in še danes po Trstu slišati marsikako ogorčeno na adresu politikastrov in kričačev, a poslanci so mogli slišati kako pikro tudi na njihovo adresu, ker niso znali take nerodnosti preprečiti. Take opazke so bile izrečene v njihovem priljubljenem zbirališču — kavarni. Pevsko društvo »Ljubljana« pa je lahko ponosno s svojim nastopom na Proseku, kjer je bila le ena in splošna pohvala radi njenega točnega in lepega petja. O tej priložnosti bi radi vedeli, zakaj niso naši »matadorji« seboj iz Trsta privedli pevskih društev, da se pred celim svetom pokaže njihovo veliko delo narodne »organizacije«? ampak so se morali zadovoljiti, da okoličanska pevška društva rešavajo kar se še rešiti da, od tega velikega dela »narodne organizacije« — Tudi na uvodnem mestu razpravlja tržaški »Novi List« o dogodkih na Proseku in pravi, da je »zavladalo ogorčenje v svečeniških in svetnih krogih, ko se je doznalo o skrajno netaktnem vedenju napram pevskemu društvu »Ljubljana« na zadnji slavnosti na Proseku. Dalje pravi »Novi List«: »Naravno,

»Ali zakaj niste tega pisali Sir Charlesu?«
»Pisala bi bila, da nisem čitala drugo jutro v časniku o njegovi smrti.«

Kar je povedala gospa Lyons je imelo neko notranjo zvezo in naj sem še toliko spráševal, ni se mi posrečilo, da bi omajal njeno izjavo. Nisem mogel storiti drugega, kakor poizvedovati, če se je res poizkušala v onem času, ko se je odigrala znana žaloigra v Baskerville Hallu, ločiti od svojega moža.

Ni bilo misliti, da bi tajila, da ni bila v drevoredu tis, če bi v resnici bila tam, kajti če bi hotela priti tja, bi se morala na vsak način posluževati voza, in ta bi ne mogel priti nazaj v Coombe Tracy pred rano jutranjo uro. Taka vožnja bi se pa ne dala prikriti. Moral sem torej misliti, da je govorila v tej točki resnico — ali vsaj del resnice. Zdelo se mi je, da me ima ves svet za norca in potr sem se odpeljal iz Coombe Tracyja. Zopet sem stal pred onim neprehodnim zidom, ki se mi je zdelo, da se dviguje na vsaki poti, po kateri sem hotel doseči svoj cilj. In vendar, čim več sem mislil na mimiko in sploh vse vedenje dame, tem krepkejši je postal v meni vtis, da mi je nekaj skrivala.

Zakaj je postala tako blede? Zakaj sem ji moral vsako priznanje takorekoč izviti? Zakaj je bila one dni, ko je bila vsa pokrajina tako razburjena vsled tragedije, tako tiho? Prav gotovo se ni dalo vse to pojasniti na tako nedolžen način, kakor je hotela, da bi jaz verjel! Za trenutek nisem mogel niti koraka več storiti v tej smeri, ampak obrniti sem se moral do one sledi, ki jo je bilo iskati v kamenitih kočah na močvirju.

In ta sled je bila jako negotove vrste! Tako dobro sem se tega zavedel, ko sem se vozil domov in sem opazil, kako kaže holm za holmom sledove davnega pogankega ljudstva. Barrymore ni vedel povedati drugega, kakor da stanuje tujec neke v eni izmed kamenitih koč, in sedaj sem videl, kako jih je bilo sto in sto raztresenih povsod po močvirju. Vendar sam pa imel svoj nočni doživljaj kot oporišče, kajti na svoje oči sem videl stati moža samega na vrhu »Black Tora«. Od tam mi je bilo torej začeti moje preiskavanje. Nisem mogel storiti drugega, kakor od one točke kot od središča preiskati vsako kočo kroginkrog po močvirju, dokler ne bi naletel na pravo. In če bi bil mož v koči, tako sem mislil, mi bo moral priznati — če treba, pred cevjo revolverja — kdo da je in zakaj nas tako dolgo zasleduje. V gneči na Regent-ski cesti nam je že lahko ušel, tukaj na samotnem močvirju pa težko, da bi se mu to posrečilo! Če bi pa našel kočo, pa ne prebi valca v njej — no, moral bi pač čakati, dokler bi se ne vrnil, in naj bi moral še tako dolgo čakati. Holmesu je v Londonu ušel. Res bi bil zame trumu, če bi prijel moža, ki ga moj mojster ni mogel držati!

Ves čas našega truda nam je bila sreča vedno in vedno sovražna — sedaj nam je pa naenkrat prišla nasproti. In kdo jo je prinesel? Nikdo drugi kakor stari Frankland, ki je stal s svojimi rjavimi zalizci in rdečim obrazom pred vrati na vrt na poti, po kateri sem se peljal.

»Dober dan, doktor Watson!« je pozdravil z nenavadno veselostjo. »Svojim konjem morate pa res privoščiti nekoliko počitka in

priti notri, da bodele pili z mano kozarec vina in mi častitali.«

Prav nikakih prijateljskih občutkov nisem gojil do moža, ki je po vsem, kar so mi pravili, tako slabo ravnal s svojo hčerjo, ali mnogo mi je bilo na tem, da bi poslal Perkinsa z vozom domov, in ta prilika je bila ugodna. Izstopil sem torej in naročil vozniku, naj sporoči Sir Henryju, da bom prišel do večerje. Nato sem šel s Franklandom v obednico.

»Danes je velik dan zame, gospod doktor — eden izmed malo onih v mojem življenju, ki jih lahko rdeče pobarvam!« je zaklical neprestano hehetajoč. »Dvojno zmago sem izvojeval! Da, ljudem dot okoli hočem pokazati, da postava je postava, in da je tu mož, ki se je ne boji poklicati! Dokazal sem pravico do poti po sredi skozi park starega Middletona, po sredi skozi park, gospod doktor, niti sto vatlov od hišnih vrat. Kaj pravite k temu? Tem magnatom hočemo pokazati, da ne morejo kar tako meni nič tebi nič pohoditi pravice naš prostih meščanov, vrag naj jih vzame! Potem sem zaprl gozd, kjer so imeli Fernworthyčani svoje piknike. To peklensko seme menda misli, da ni nikake lastninske pravice več in da lahko nori po svoji volji okrog s svojimi steklenicami in s svojim z maslom namazanim kruhom! Obe pravdi sta odločeni, gospod Watson, in obe zame ugodno. Takega dneva še nisem imel, odkar sem dal obsoditi Sir Johna Morlanda, ker je »streljal v lastnem fazanjaku.«

»Kako za ves svet ste to dosegli?«

(Dlje.)

če »Edinost« hinavsko odkritosrčno obžaluje demonstrativne »Živio Hribar-klice, Dobro, če oni obžalujejo, smo pa mi ogorčeni nad takim postopanjem. Za danes beležimo še da je »Edinost« vzrok velike nezadovoljnosti in torej razpora med primorskimi posebej še med tržaškimi Slovenci. Osebe okoli »Edinosti«, posebno nemašujoči duhovniki nas navedajo z velikim pesimizmom, dalje nam je preveč hinavski list, ki se toliko ogreva za svobodomiselnost shod v Pragi, na Proseku pa ne pusti svobode »Ljubljani«! — To so pač dovolj jasni glasovi iz Trsta. Le naprej v tej smeri!

+ **Zahvala »Slovincu«**, Tržaški »Novi List« priobčujo: Zahvala. Oni, kojim že preda teroriziranje »Edinosti« in njena prikrita liberalna politika se pristrčno zahvaljujejo »Slovincu«, ki v zadnjem času osvetljuje z bengalično lučjo gnile tržaške razmere. Vedno nam bodo dobrodošli tozadevni članki in več izvodov »Slovenca«.

+ **Mir!** »Edinost«, in ne le ona, ima prečudno slabost, da vedno vidi v »Slovincu« nedostojne izraze in pomanjkanje rahločutnosti. Kaj pa pravijo zdaj ti ljudje, ko »Narod« zopet javno hujska, da naj liberalci dejansko napadajo naše može? Da je dr. Srnec s pasjim bičem zalezoval dr. Benkoviča, da bi ga pretepel, »Narod« proslavlja kot častno in junaško in hujska liberalce, naj tako sploh napadalo naše poslance. To je pobalinsko in mi pozivljamo one, ki se zgražajo, da »Slovenec« liberalcem pove kako odločno in upravičeno besedo, naj zdaj izpovedo, kaj mislijo o tem, da Hribarjevo glasilu pozivlja kar k dejanskim napadom in ščuva, naj dr. Srnec najde posnemovalcev! Oklofutani Malovrh torej proglašajo kar pravi »Faustrecht«. Pa če pride od tega, bo našel prav kmalu koga, in mu bo tako hujskanje presedalo. Mera je res že davno polna, Malovrh je pa, kakor se vidi, potreben zopet novega mazila. Za danes mu samo rečemo, naj bolj spoštljivo piše o dr. Benkoviču in naših poslancih ter naj poštenih ljudi nikar do skrajnosti ne razdraži! Možakar potem ne bo tako ceneno ušel, kakor je ušel iz Kršnjavega sobe s tujim površnikom! Mir!

+ **Bilanco »svobodomiselnega kongresa«** v Pragi dela v »Narodu« Anton Aškerc teden pozneje, ko je »Slovenec« že davno sklenil svoje račune o praškem kongresu. Aškerc nas zato zmerna in meče na dolgo in široko okoli »klerikalne lopovščine« in »Slovenčev« »fanatizem«. Bilanco o svobodomiselnem kongresu pa s tem ne bo popravil in tudi ne vtisa, ki ga je napravil njegov podpis pod pamflet, ki so ga v Pragi sestavili v obliki »protesta proti silabu« in ki se v svoji umazani nevednosti in blaznosti glasi tako, kakor da bi ga bil sestavil nedavno na vešala obsojeni Soll-eiland, ki je v Parizu ženam in otrokom paral trebuhe. Da ne bo Aškerc imel s s vojo bilanco preveč težav, mu postrežemo z glasovi liberalnih listov o praškem kongresu. Glasilo socialne demokracije »Pravo Lidu« piše, da »je kvaliteta čeških zastopnikov na kongresu bila pod vsako kritiko«. Veleliberalna »Bohemia« se kruto norčuje iz Zenkerja, ki je na kongresu svobodomislecev toliko kvasil, češ, njegov »Verbrüderungsdusel« je bil skrajno smešen in da bi bilo boljše, če bi se namesto Zenker pisal Zänker, ker se je toliko kregal. Nadalje piše »Bohemia«, da je ves izobraženi svet bil iznenaden, videč na kongresu mesto najboljših izmed svobodomislecev (... »Wir dachten immer, die Delegierten eines internationalen Kongresses müssten eine Auslese darstellen, die Besten der Besten ...«) same neznane in neznatne kričarje, o katerih je celo »Pravo Lidu«, socialnodemokratsko glasilo, pisalo, da so pod vsako kritiko. Konečno kliče svobodomiselnega »Bohemia« tem neznatnim kričarjem: »Dozdaj še ne poznamo nobene nezmotljivega svobodomiselnega papeža in nobenih svobodomiselnih dogem (kakor so jih v Pragi oznanjali), ti svobodomiselnici naj pazijo, da ne zaidejo v usodno zmoto, zoper katero se borijo — naj ne mislijo, da razum »Svobodne misli« ni nikjer drugod nobene druge! Ravnotako zaničljivo je pisal o kongresu »Grazer Tagblatt«, glasilo procdri-movceev, »Zeit« in »N. Fr. Presse« kongresu nista posvetili niti 20 vrstic. Listi v Nemčiji o njem niti poročali niso. Značilno pa je prav posebno, da noben list ni priobčil »protesta proti silabu«, izvzemši Kramavevega »Dena«. Celo »Narodni Listy«, ki so delali toliko reklamo za shod v Pragi, se niso upali celega »protesta« ponatisniti. Zakaj zdaj Aškerc zvoni po toči? Evropa svobodomiselnega kongresa ni vzela na znanje in odklanja ondi proglašene »dogme« kot izrodke abnormalnih ljudi. Kaj torej hoče Aškerc? Da ga proglasijo post festum za svobodomiselnega papeža, da rabimo izraz »Bohemija«? Kako on more zahtevati od človeštva, da smatra za resne svobodomiselce, ki so romali na Tabor k grobu Žizke, kateri je ubijal ljudi in otroke moril s kelihom in križem v roki? Ali so to svobodomiselnici, ki so častili Žizko, katerega bojna pesem se je glasila tako-le:

Kdo jeste božji bojovnici
a zákona jeho,
prostež od Boha pomoci
a doufejte v něho,
že konečné s ním vždycky zvítězíte.

A stim vesele zkfkněte
řkouc: »Na ně, hrr, na ně!
Braň svou rukama chýtrěte,
»Bůh, náš pán!« zakřikněte,
bijte, zabijte, žádného neživte!

Bijte, pobijajte, nikogar živega ne pustite! To je husitsko geslo, ki ga zdaj sprejemajo »svobodomiselnici« za svoje. Kako bi noreli ti ljudje, če bi bila kdaj katoliška cerkev proglašala tako načelo!

Ljudem, ki jim je vzor verskofanatični Husit, ubijavec »v imenu Božjem«, se pač ne more prisojati razuma, še manj pa svetovna važnost.

+ **Vrše gibanje**. V Črnem vrhu nad Idrijo se je vršil v nedeljo dopoldne po božji službi javni shod, na katerem je poročal poslanec Gostinčar o preteklem zasedanju državnega zbora. Na shodu je bilo navzočih nad 300 mož, ki so z veliko pozornostjo sledili poročilu govornika. Soglasno se je sprejela resolucija, v kateri se izreka zaupanje »Slovenskemu klubu« in v vsakem slučaju trdna vez s Slovensko ljudsko stranko. Gostinčarju so izrekli zborovalce z navdušenimi živlo-klici priznanje. Popoldne po litanijah pa je v prostorih izobraževalnega društva predaval mojstrsko o združništvu gospod tajnik »Združne zveze« Premrov. Natlačeno polni prostor poslušalec priča o zanimanju Črnovrščev za javnost. Gospod predavatelj je v dvournem govoru razložil zgodovino, bistvo, namen in potrebo združništva. Poslušalci so živahno odobravali izvajanja. — Bit će zora!

+ **Zborovanje »Kmečke zveze«**. Dne 15. t. m. je zborovala kmetška zveza za trebanjsko dekanijo na Trebelnem. Navzočih je bilo okoli 100 mož volivcev. Shod je otvoril g. Janez Hladnik in podelil besedo g. dr. Schweitzerju, našemu deželnozbornemu poslancu. Ta je poljudno pojasnil razmerje strank v deželnem zboru, pokazal jasno krivice, ki se gode kmetom in jim zahteval navodilo, kako rešiti propadajoči kmetjski stan, kar je zmožna storiti le S. L. S. Drugi govornik g. Hladnik je obravnaval razmere, ki se tičejo izključno domačih potreb. Tretji govornik, Ivan Strajhar, je poljudno med splošnim veseljem in pritrditvami zborovalcev taiste vabil k vstopu v kmetško zvezo, katero je takoj pristopilo mnogo zavednih kmetov.

+ **Oseba vest**. Iz Amerike poročajo: Č. g. Ivan Smolej iz krške škofije, je došel sem in je župnik med Slovenci — Dolenjci in Ziljani — v Kansas City. Tako se je Slovenec dolgoletna želja izpolnila, da imajo svojega župnika.

+ **Za štiridesetletno službovanje** je dobil umirovljeni učitelj gospod Franc Kalan v Šmihelu-Stopičah častno svetinjo.

+ **Odlikovanje**. Kn. šk. duhovnim svetnikom je imenovan č. g. Jos. Eppich, župnik v Stari cerkvi (Mitterdorf) pri Kočevju.

— **Štrajk v novomeški godbi**. Iz Novega mesta se pam piše: Dne 7. t. m. je morala izostati običajna godba zvečer na trgu radi štrajka nekakega godca — euphonista. Vzrok je ta, ker hoče dotični euphonist imeti še tudi mesečno doklado, katere pa drugi godci nimajo. Seveda se temu neupravičenemu zahtevku ni ustreglo — in zato je euphonist izostal. Baie igra v tej zadevi tudi neka mamica neko ulogo — toda o tem raje molčimo. Dotični godec si je sedaj seveda mislil, da je brez njega godba nemogoča — toda hudo se je zmotil. Da ne izostane godba, je igral v soboto 14. t. m., euphonium novomeški kapelnik g. Gabi Höfner. G. Höfner se je izrazil, da hoče toliko časa igrati euphonium, dokler se ne dobi drugi euphonist, ako ne pride prosit doseđanj za zopetni vstop. Častno in možato je nastopil g. Höfner in tako so bili godci zadnjo soboto, 14. t. m., zopet polnoštevilni. Igrali so izvrstno. — Vsa hvala gre gosp. Höfnerju in Novomeščani smo lahko veseli, da imamo tako vsestransko izvežbanega kapelnika. Omeniti moramo tudi, da igra sedaj novomeška godba pod vodstvom novega kapelnika Höfnerja zopet tako dobro — če ne še bolje — kakor že dolgo ne. Tako nas je pri raznih narodnih veseljih in drugih prilikah g. kapelnik prijetno iznenadil z izvrstno sestavljenim programom in dobro izvežbano godbo. Tudi se vidi, da gleda g. Höfner na disciplino pri godcih, kar se prei, žal, ni opazalo. — Iskreno častitamo g. kapelniku na njegovem častnem in možatem nastopu in upamo, da nas še dolgo časa ne zapusti, o čemur se je že nekaj govorilo.

— **Nečloveški jetniški paznik**. V soboto dopoldne je bil izpuščen iz jetnišnice v Gradiški 41-letni zidar Franc Blaznik iz ljubljanske okolice, potem, ko je dostal petletno ječo. Pri odpustu se mu je izročila svota 60 kron, katero si je zaslužil v zaporu. Ker je imel oditi z vlakom še-le popoldne, podal se je v krčmo pri mostu in si je po toliko letih privoščil dobrega vina in jedila. Nakupil je tudi tobaka in svalčic, napravil iz tega zavoj in ga pri mostu vrgel čez zid v jetnišnico svojim bivšim drugom. To je pa videl neki jetniški paznik, kateri ga je že več časa opazoval. Ko je Blaznik to opazil, podal se je v tek po mostu, ki veže Gradiško z Zdravščino, stražnik pa za njim. Namesto pa, da bi bil konec mosta zavil na levo proti postaji v Zdravščini, je letel desno po cesti proti Zagraju, kjer je zadel ob kamen in padel. Paznik ga je dotekel in hotel, naj se z njim vrne v zapor. Blaznik se mu je pa ustavljal, rekši, da v zaporu nima nič več opraviti, ker je dostal svojo kazen. Paznik je potegnil sabljo ter ga vsekal z vso močjo po desnem kolenu, tako, da mu ga je skoro odbil. Po cesti je prišel voz, na tega je položil paznik nezavednega in silno krvavečega Blaznika ter ga peljal v jetnišnico. Poklicani zdravnik dr. Monti ga je za silo obvezal in dal prepeljati v goriško bolnišnico usmiljenih bratov. Ako ranjenec tudi ostane pri življenju, je desna noga izgubljena. Brezsrčnega paznika so zaprli in stavili v preiskavo.

— **Na smrtni postelji se je poročil**. V Mitrovi na Hrvaškem je naglo obol odvetniški koncipijent g. dr. Toša Sečerković, star 29 let. Zastrupila se mu je kri. K smrtni njegovi postelji je prihitela njegova zaročenka, profesorjeva hčerka Mileva Celap iz Vinjkovec, s katero bi se imel v r radneh poročiti. Poročila se je z dr. Sečerkovićem na smrtni postelji ter je v par urah po poroki

postala udova. Dr. Sečerković je umrl na dan, na katerega je še zdrav določil svojo poroko.

— **Umrl je naglo** novogradiški veleposestnik gosp. Dragotin Schneider, navdušen hrvaški rodoljub. Pred meseci je njegova sestra umrla v Ljubljani.

— **Za hčerjo v smrt**. Dne 18. avgusta t. l. se je ubila pri nabiranju planink na kanjiških planinah hči premožnega posestnika Krta. Dne 17. septembra — mesec dni po tem dogodku — so našli na kanjiških planinah nezvestnega njenega 76 let starega očeta. Zadet od kapi je kmalu nato umrl.

— **Stroj je zagrabil** v papirnici v Podgori pri Gorici delavca Franca Toplikarja ter mu zmčkal desno ramo ter vrat. Izdihnil je na mestu.

— **Roko je zdrobil** zidarju Valentinčiču iz Košane možnar, iz katerega je streljal ob priliki otvoritve ondotne nove šole. V goriški bolnišnici so mu morali skoro vso roko odrezati.

— **Z drugega nadstropja** je padla v Pulju 25 let stara Pina Vatta, ko je čistila okna.

— **Umrl je** v Trstu za kapjo višji finančni svetnik Friderik Kladesk.

— **Poroka**. G. dr. Josip Vladimir Ferjančič, c. kr. okrajni komisar deželne vlade za Koroško, in gdčna Meta Ferjančičeva, roj. Finžgarjeva z Brezij, sta se danes na Bledu poročila.

— **Italijanski občinski uradniki v Istri** so ustanovili svoje društvo, ki mu bo sedež v Piranu. Ni treba naglašati, da v tem društvu ne bo mesta za slovenske in hrvaške uradnike.

— **Morskega psa**, dolgega tri metre, so vjeli dve uri daleč od Reke. Trupla (širjave) ne obsežeta dva moška. Nenavadno debel je ta »kampelje«.

— **Ponarejen denar**. Neki posestnik od sv. Križa pri Kostanjevici je plačal 17. t. m. mostovino na krškem mostu s ponarejenim dvajsetkronskim bankovcem. Mostninar je stvar naznanil žandarmeriji. Pri posestniku je žandarmerija našla še en tak desetak. Posestnik je ponarejeni denar dobil baje pri prodaji prešičev. Vršila se bo stroga preiskava.

— **C. kr. pletarna v Radovljici**. Pouk na c. kr. strokovni šoli za pletarstvo in vrborejo v Radovljici se je pričel. Za voditelja šole je visoko c. kr. naučno ministrtvo imenovalo in doposlalo gospoda Leona Patika iz Dunaja. G. Patik je mojster v pletarstvu in c. kr. naučna uprava je z njegovim imenovanjem spojila posebne blagohotne namene glede te koristne obrti za Gorenjsko. Pod vodstvom g. Patika se učenci jako hitro uče, tako, da so posamezni dečki po še-le dva-, tridnevem pouku izvršili že vrlo lične košare iz zelenega vrbja. Pri tako urnem napredovanju se je upravičeno nadejati, da bodo učenci v par mesecih si že služili novce. Ne more se zaradi tega dovolj polagati na sree starišem in sploh za blagor mladine zavzetim možem, da določijo šoli odrasle dečke v pletarno. Vpisovanje se vrši v pletarni vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne. — Odbor c. kr. pletarne v Radovljici.

— **Ustanovni občni zbor sadijarske zadruge za radovljiški okraj**. Piše se nam: Zaradi praznovanja na Brezjah predpreteklo nedeljo se ustanovni občni zbor sadijarske zadruge ni mogel vršiti, ker je bila udeležba prepričala in se je zborovanje moralo preložiti. Isto se torej vrši v nedeljo, dne 22. t. m., v Krištofovi (Wuchererjevi) restavraciji v Lescah ob 4. popoldne. Z zborovanjem bo združena tudi nekaka mala — »sadna razstava, in to z ozirom na letos posebno lepo uspelo sadje na Gorenjskem. Udeleženci občnega zbora, kateri premorejo sadja, so namreč naprošeni, da prinese seboj (ali že prej določijo k Wuchererju) nekaj lepih komadov jabolk in hrušč. To sadje se bo razložilo po mizah z imeni udeležencev. Kdor pa sadja slučajno ne bi imale, naj zaradi tega ne izostane od zborovanja, ki bo eno najvažnejših v našem okraju. Količnega pomena je sadjereja za Gorenjsko, je pokazala baš letošnja letina, ko se naša jabolka (seveda obrana) plačujejo po cenah, kakor še nobeno leto poprej. Ustanavljanje sadijarske zadruge, ki bo prva na Slovenskem v tako širokem obsegu, bo skrbela za sistematično uredbo sadjereje in za enotne visoke cene našemu sadiju. Komur je torej ležeče na napredku te lepe gospodarske panoge, naj se udeleži zborovanja v nedeljo, dne 22. t. m. — Osnovni odbor sadijarske zadruge za radovljiški okraj.

— **Za stavbene pomočnike**. Pri c. kr. poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Trstu je praznih več mest stavbenih pomočnikov. Ozir se jemlje samo na one prosilce, kateri so dovršili z dobrim uspehom kako šolo za delovode (obrtno šolo) stavbenoobrtne ali pa mehanične (elektrotehnične) smeri. Prednost imajo oni prosilci, kateri so se že dalje časa vadili v kaki stavbeni obrti ali pa v kakem elektrotehničnem podjetju. Stavbeni pomočniki prejemajo takoj po vstopu dnevno 3 K, poleg drugih izvanrednih dohodkov. Prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili (o avstrijskem državljanstvu, starosti 16 do 35 let, fizični sposobnosti za državno službo, sposobnosti za poslovanje itd.) se imajo vlagati do konca septembra t. l. pri c. kr. poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Trstu, kjer se tudi dobivajo natančnejša pojasnila.

— **Umrl je** v Ložu orožnik gosp. Anton Avbelj.

— **XVIII. mednarodni rudarsko-delavski kongres** se je otvoril 16. t. m. v Solnogradu. Predsednik je Edwards, predsednik angleške poslanske zbornice. Avstrijski delegat Jarolim povdaja, da je v Avstriji 33.000 organiziranih rudarskih delavcev. Dosegli so deveturni delavnik.

— **Proti podraženju kruha** je sklenila mestna delegacija: produkcijo 1000 kilogra-

mov kruha na dan v pečeli mestne ubožnice; uradno določene cene in zgradbo več občinskih mehaničnih peči. Danes popoldne je bila ta zadeva v tržaški mestni seji.

— **Poroči se je** trgovec g. Josip pl. Batistič v Sežani z gdčno. Avgusto Mozetičevno.

— **Pokopališče** nameravajo zgraditi v Sp. Šiški.

Štajerske novice.

Š **Štajerski deželni zbor**. Deželni poslanec dr. Link predlaga, naj se nakaže proračun za leto 1908 finančnemu odseku. Poslanec Resel ugovarja in zahteva, da mora deželni zbor že v tem zasedanju razpravljati o predlogih glede na volivno preosnovo. Poslanec Stürghk ugovarja Reslu. Hagenhofer se deloma strinja s Stürghkom, a izjavi, da zahteva tudi njegova stranka, da se peča deželni zbor z volivno preosnovo, Resel zahteva, da mora deželni zbor prej sklepati o volivni preosnovi kakor o proračunu. »Brez volivne reforme nobenega proračuna!« Rokitsky zahteva, da skliče vlada deželni zbor v prvih mesecih prihodnjega leta, ker čaka na rešitev mnogo agrarnih predlog. Proračun so odkazali z vsemi proti socialnodemokratskim glasovom finančnemu odseku. Nato je sklenil deželni zbor kljub temu, da sta jako ostro ugovarjala Schacherl in Resel, da se porazdeli 10.000 kron kot starostne premije poslom. — Prihodnja seja danes dopoldne.

Š **Volitve v okrajni zastop ptujski** bodo vendar že enkrat, in sicer v kratkem. Imenik volivcev je že sestavljen, in traja čas za reklamacije od dne 17. sept. skozi 14 dni. Slovenci bodo zmagali, ako store vsi svojo dolžnost, kakor so to storili zadnjič v radgonskem okraju.

Š **Umrla je** v ptujski hiralnici usmiljenka, sestra Teodora Kozjan, doma iz Metlike. Bila je šele 26 let stara. N. v m. p.!

Š **Ubil se je** na Ptujski gori Karol Wertschnig, doma od sv. Martina pri Celovcu. Padel je po noči od 15. do 16. sept. iz neznanega povoda iz okna II. nadstropja na dvorišče, kjer je takoj mrtev obležal. Nesrečni fant je bil rojen 1. 1884.

Š **Tečaji za mesarje**. Štajerski zavod za pospeševanje obrti priredi, kakor smo že poročali, od 7. oktobra do 14. decembra t. l. poučne tečaje za mesarje. Poučevalo se bode na teh tečajih o teh-le predmetih: Ogledavanje mesa, znaki zdravega mesa, postavne določbe o kužnih boleznih med živalimi in o prometu z mesom, varstvo živali, o sposobnosti mesa za prodajo na drobno, o uplivačih boleznih, najvažnejši načini klanja, tržne razmere, kosenje mesa na drobno (ausschrotten), velike klavnice, proste mesnice, konserviranje mesa, upotrebljenost postranskih produktov, sanitarni (zdravstveni), tržni in obrtno-policijski predpisi, prva pomoč domači živali v neizgledih in boleznih. V obrtnem delu teh tečajev se bode poročalo o najvažnejših stvarih v pismenem občevarju z uradi, o knjigovodstvu, o meniškem pravu in o poštni hranilnici, o zavarovanju proti neizgledom itd. — Žal, da je število udeležencev omejeno na 25.

Š **Premeščen** je od mariborskega okrožnega sodišča v Gradec sodni oficial Jakob Marut.

Š **Ker je ubil lastnega brata**, so prisodili v Mariboru 23-letnemu tesarju Petru Schauerlu šestletno težko ječo.

Koroške novice.

k **Koroški deželni zbor** je včeraj nakazal sedem peticij pristojnim odsekom. V narodnogospodarski odsek se izvli Kirschner, namestnik je dr. Waldner. Več predlogov odstopijo odsekom. Baron Aichelburg je predložil zakonski načrt v varstvo planink. Poslanec Hönlinger je predložil poročilo o predlogu rajnega poslanca Kotza glede na starostno zavarovanje kmečkih poslov. Prihodnja seja danes.

Ljubljanske novice.

lj **Paradetriller in Blamageschuhwitz**. Krasen prizor narodnonapredne zavednosti je nudila včerajšnja seja našega dičnega občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane. Afero Profitovo so hoteli končati s splošno pobratimijo, v kateri so hoteli pokopati za vselej vse neljube spomine. Gospod župan je prevzel nalogo, da obžaluje javno vse, kar se je govorilo in pisalo proti občinskemu svetniku g. Šubicu zaradi glasovanja v Profitovi zadevi. Hribar je to glasovanje označil kot »nesrečno«. Kako prizanesljivo! Samo čmajhna nesreča se je pripetila gg. Šubicu in dr. Trillerju, da sta se protivila izrecnemu javnemu protestu proti imenovanju Nemca za ravnatelja prve državne gimnazije v Ljubljani. »Klerikalci« so seveda vedno izdajavci, tudi če, kakor ljubljanski knezoškof, zalagajo slovenske učne knjige za srednje šole, da bi srednješolstvo poslovenili, ali če liberalci naravnost pomagajo k ponemčevanju srednjega šolstva, je pa to samo majhna »nesreča«, ki jo gospodje vedeudno drug drugemu odpuščaj! Mi moramo takoj konstatirati, da kljub ozkim stikom, ki vladajo med nami in med našim sotrudnikom gosp. Ivanom Hribarjem, vendar njega nikakor nismo pooblastili, da bi v imenu »Slovenca« kaj obžaloval v tem oziru. Tudi nima ne župan, ne občinski svet več pravice, kaj govoriti o tej zadevi, kajti gosp. Šubic, kot razumen mož, je spoznal svoj položaj in je mandat odložil. Ker morejo mandat podeliti edino le volivci, zato zdaj ne pomagava več nobeno tarnanje in obžalovanje v občinskem svetu; kar je, to je. Vsakdo mora priznati, da je g. Šubic pravilno izvajal konsekvence iz svojega glasovanja. Tembolj se pa čudimo dr. Trillerju, ki je tako možki, da ne

Občinski svet Ljubljanski.

Ljubljana, 17. sept. 1907.

Naznanila predsedstva.

Predseduje župan Ivan Hribar, ki prečita zahvalo deželnega predsednika Schwarzja, ker je župan čestital ob vladarjevem rojstnem dnevu.

Ravnatelj Šubic naprošen, da ostane občinski svetnik.

Župan prečita dopis ravnatelja Šubice z dne 15. julija t. l., ki naznanja, da izstopi iz občinskega sveta z ozirom na stališče, ki so ga zavzeli nekateri občinski svetniki nasproti njemu v klubu. Župan nato izjavi: Jaz smatram, da je provzročilo to odpoved le nespornost razumljenosti. Konstatiram, da se je vnela neopravičena gonia proti občinskemu svetniku Šubici zaradi znanega nesrečnega glasovanja. Nekateri listi so celo dvomili o že večkrat izkazanem Šubičevem domoljubju. Ob žaljenju vsa častniška poročila in vse, kar se je pisalo in govorilo takrat. Občinski svet ne more vzeti na znanje Šubičeve odpovedi. Predlaga, naj se Šubičeva odpoved ne vzame na znanje in naj njega pooblasti, da govori s Šubičem in ga pregovori, da preklicuje svojo odpoved. — Notar Plantan: Dopis, ki ga je prečital župan, je napravil na nas mučen vtis. Vsi občinski svetniki vemo, kaj pomenja za nas Šubic, ki je deloval v šolskem, elektriškem, vodovodnem in pri magistratnem odseku. Bilo bi odveč, ako bi hotel govoriti o njegovem delovanju. Šubic je znan kot kremenit značaj in rodoljub, ki je vedno branil pravice bele slovenske Ljubljane. Ne bilo bi prav, ko bi mi hoteli molče prezreti njega. Naglašam še eno: Gre se zdaj za prenosno obrtno šolo, in nikdo ni tako poklican kakor Šubic, da sodeluje pri tem vprašanju. Šubic pozna dobro obrtništvo in obrtnike in vsi obrtniki žele, da ostane Šubic občinski svetnik. — Občinski svetnik Prosenc prizna, da je bil Šubic priden in delaven občinski svetnik. A za županov predlog ne glasuje iz formalnega razloga. Občinski svetnik Šubic se je odpovedal uradno občinskemu svetništvu in je s tem prenehal biti občinski svetnik. Le volivci mu lahko zopet poverijo mandat. — Župan pripomni, da lahko Šubic umakne svojo vlogo, ko bo on govoril z njim. — Pri glasovanju je navzočih 20 občinskih svetnikov. Župan konstatira, da je bil sprejet njegov predlog z vsemi proti 1 glasu.

Dr. Trillerjev nujni predlog.

Dr. Triller nujno predlaga, da naj se v proračunu za leto 1908 primerno zviša dotacija »Družbi sv. Cirila in Metoda«. Na zadnji skupščini se je premenila radikalno uprava, ki je zadnje čase zgrešila svojo pot. V drugem oziru se je pa batil, da se bodo zmanjšali družbini prispevki, ker širi neka stranka proti tej družbi agitacijo, in ki je napovedala skoro bojko družbi. — Dr. Trillerjev predlog obvelja.

Početitev Debelakove ustanove.

O podelitvi Matija Debelakove ustanove za dijake poroča dr. Triller, ki predlaga, naj se podeli ustanova v znesku 609 kron pravniku Alojziju Debelaku z Visokega, ki je v sorodu z ustanoviteljem. Poročevalec naglašam, da Debelak ni potreben ustanove, ker so njegovi stariši premožni posestniki. Odsek bi bil rajši podelil ustanovo sinu nadučitelja Cirmana, ki ima veliko otrok, a je ta žal le v svaštvu z ustanoviteljem. — Podžupan dr. Bleiweis meni, da se občinski svet ne pregreši proti ustanovitelju, ako odda ustanovo Cirmanu in predlaga, naj se podeli ustanovo Cirmanu. Podžupanov predlog podpira občinska svetnika Dimnik in Prosenc. Tudi župan smatra Cirmana za sorodnika. — Občinski svetnik Plantan naglašam, da bi tudi on bil rajši glasoval za Cirmana, a kot pravnik tega ne more storiti, ker Cirman z Debelakom ni v sorodu, marveč le v svaštvu in bi tak sklep razveljavila višja oblast. Pri glasovanju se izjavi večina za dr. Trillerjev predlog in se podeli ustanova Debelaku.

Odklonjeni nemški dopis tehničnega komiteja za osuševanje barja.

O imenovanju zastopnika mestne občine v nadzorovalni tehnični komite za osuševanje ljubljanskega barja poroča dr. Triller, ki priporavlja, da je dopis nemški. Podpisan je pod dopis za deželnega predsednika Chorinski. Gotovo se je smatrala zadeva za uradno, ker se vlada rada sklicuje pri nemških dopisih ljubljanske občine, da je nemščina notranje uradni jezik med oblastmi. Vsi smo prepričani, da naše mesto ne upošteva prav nič poslovnega jezika naše občine, kakor to delajo nasproti italijanskim mestom. Predlaga, da naj se vrne dopis komiteju s pristavkom, da naj se dopisuje ljubljanski občini slovensko.

Poročila finančnega odseka.

O računskem sklepu in bilanci mestnega loterijskega posojila ter o računskem sklepu in bilanci amortizacijskega zaklada tega posojila za leto 1906 poroča Svetek. Občinski svetnik Prosenc naglašam, da ni dobil računskega sklepa. Brez tiskanega računskega zaključka pa

ne more slediti razpravam. — Župan konstatira, da so dobili vsi občinski svetniki računski sklepe. Že davno so se predložili sklepi občinskemu svetu. — Prosenc konstatira, da njemu računski sklep ni bil dostavljen, ker je nalašč pazil, kdaj da se mu dostavi. — Župan pravi, da se je morebiti računski sklep dostavil kakemu članu njegove rodbine, ali pa ga je gospod Prosenc morebiti založil. — Nato poroča občinski svetnik Svetek o navedenem sklepu, ki se odobri. (Številke ne moremo objaviti, ker nismo dobili kakor druga leta na razpolago tiskanih računskih sklepov, kakor je bilo to običajno dozdaj v ljubljanskem občinskem svetu. Poročevalec navaja hitro glavne postavke in ne posameznih postavk, zato ne objavimo, dokler ne dobimo tiskanega sklepa na razpolago, nobenih števil iz računskega sklepa za leto 1906. — Op. poročevalca.) — Odkloni se prošnja »Avstrijskega društva inženirjev in arhitektov« na Dunaju za subvencijo. — Nekaterim mestnim uslužbenecem se dovoli za uspešno revizijo psov v mestnem okrožju leta 1906 nagrada 100 K. — K troškom za popravo kolesa začasnega magistratnega sluga Tom. Igliča se dovoli 50 K. Odkloni se prošnja magistratnega sluga Antona Bizjaka, ki mu je bilo ukradeno kolo, da bi se mu prispevalo za nakup novega kolesa, češ, naj bi bil Bizjak pazil na kolo, pa bi mu ne bilo ukradeno.

Poličjski odsek.

Z dnevnega reda odstavi župan poročilo, o prošnji zadruge izvoščkov za ureditev tarifa, ker se seje ne udeležuje poročevalec občinski svetnik dr. Oražen. Podžupan poroča, da je posredovalo »Gasilno in reševalno društvo« v drugem četrtletju 1907 pri sedmih požarih, rešilna postaja je pa posredovala v 54 slučajih.

Šolske zadeve.

Odobre se poročila o porabi dotacij na mestnih šolah tako, kakor jih je ugodilo mestno knjigovodstvo. Nadučitelju in učiteljici na Karolinski zemlji se dovoli po 4 K za potne stroške k učiti konferenci. Za pokritje stroškov in za vzdrževanje prvega razreda dekliškega liceja, ki se otvori oktobra, se dovoli v dobi od 1. oktobra do konca šolskega leta vsota 1038 K. Poročač je občinski svetnik Dimnik.

Računski sklep mestnega vodovoda in klavnice.

Podžupan poroča za direktorij mestnega vodovoda o računskem sklepu mestnega vodovoda za leto 1906, ker ni navzoč poročevalec občinski svetnik Hanuš. Računski sklep se odobri. Podžupan poroča nadalje o računskem sklepu »Mestne klavnice« za leto 1906, ki se odobri.

Nameravana šulferajnska šola v Novem Vodmatu in mestna ljudska šola na Ledni.

Občinski svetnik dr. Triller interpelira župana glede na to, ker agitira nemški šulferajn za ustanovitev šulferajnske šole v Novem Vodmatu. Vpraša župana, če hoče preklicati prepoved, da ne smejo sprejemati v deško ljudsko šolo učencev iz Vodmata. Most in Zelene jame. — Župan odgovarja, da je prepovedal magistrat to svoj čas, ker se ni bilo III. mestne dške ljudske šole. Na to prepoved se pa ni toliko oziralo in so se tudi letos sprejemali učenci v višje razrede. Župan pravi, da je nova šola na ljubljanskem polju jako na slabem mestu postavljena. Že pred sejo je govoril župan z ravnateljem Dimnikom in mu je dovolil, da sme sprejemati v šolo na Ledino dečke iz Novega Vodmata, Zelene jame in iz Most. Župan nato navaja, da so letos mestni zavodi prenapolnjeni. Šentjakobska dekliška šola je prenapolnjena in so morali odkloniti do 200 učenk, ki so jih sprejeli nato pri uršulinkah. Pričakuje, da prične delovati deželni zbor, ki bo dovolil mestni občini, da sme najeti posojilo za zgradbo novih šol. — Predovič: Po mojem mnenju se ni treba nič bati tiste šole. Graja nato šolo na ljubljanskem polju. — Podžupan: Skupščina občanov je sklenila, da naj se postavi nova šola za tiste kraje v sredo okoliš; da bi se vsem ustreglo, je to dovolil deželni šolski svet. Želi pa, da naj se sprejemajo dečki v šolo na Ledini in naj se to v dotičnih krajih razglasi, ker vsi ne čitajo časopisov. — Lenče želi, da naj bi se sprejemale tudi deklice iz onih krajev v Lichtenturnovi zavod. — Župan izjavlja, da je ta izborni zavod prenapolnjen. Misli se na razširjenje, a za letos je prepozno. Obljubi, da hoče gledno na spremembo v šolo na Ledini vse potrebne ukrepani, da se to razglasi v prizadetih predmestnih krajih.

Javni sledi tajna seja.

V novem Vodmatu, na Zaloški cesti št. 34. se da v najem s 1. novembrom

lepa prodajalna

s špecerijskim blagom in žganjem.

Več se izve ravnotam. 2047 3—2

Največja zaloga ur, verižic, prstanov in uhanov z briljanti itd. Kdor hoče imeti trpežno in dobro idočo uro naj kupi samo znamko „Union“.

2084 1

FR. ČUDEN urar in trgovec
v Ljubljani, Prešernove ulice.

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Majcenejše

dežnike in solnčnike
domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR
v Ljubljani

Pred škofijo št. 19. — Stari trg št. 4.
Prešernove ulice št. 4. 163 52-18

— Popravila točno in ceno. —

Gospodična poučuje začetnike
v klavirju in glasbeni teoriji.

Marije Terezije cesta št. 4. II. nadstropje, desno.
2066 3—2

Vse
šolske potrebščine
najcenejše in najboljše
priporoča 2108 1

I. Toni, Ljubljana
Sv. Petra cesta 31.

Naročila po pošti najtočneje.

Lepo
hišno posestvo

v Ljubljani na predmestju ob veliki cesti, obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, dvorišča in vrta, se prostovoljno proda. V hiši se izvršuje že davno dobro idoča gostilniška obrt. Kje pove iz prijaznosti upravnštvo tega lista. 2102 3—1

C. in kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik 1000 52—7

lekarnar Piccoli, Ljubljana
Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Malinov sirup, najskrbneje prirejen iz aromatičnih gorskih malin, je izredno čist izo delek, neprekosljive kakovosti; pomešan z vodo da prijetno in žejgasečo pijačo. Steklenica 1 kg sterilizirana, velja K 1-50, zaboj s 25 steriliziranimi steklenicami, katere se ne pokvarijo, franko zavojnina a K 1-30 iz Ljubljane. Poštni zaboj, neto 3 kg, franko zavojnina in poština K 5—. Razpošilja se tudi v sodčkih po 10, 20, 40 in 100 kg. 1 kg stane 1 krono.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, blede in slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena poliliterska stekl. 2 kroni. Poštni zaboj s 3 steklenicami K 6-60 franko zaboj in poština.

Tinktura za želodec je želodec krepi, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vin.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

Na noge!

Na noge!

Na noge!

Nekaj novega za prešičerejce!

Jako fina 1946 5

krma za pitanje prašičev

se dobi v vrečah po 50 kg a 9-50 K pri

Pavlu Sedeju,
valjni mlin
Javornik, Gorenjsko.

Podružnica
v Spljetu.

Delniška glavnica
11 K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2 : : :
obrestuje

vloge na knjižice in v tekočem računu od dne vloge do 4 1/2 %.
dne vzdiga po

Rentni davek plača banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev snuječe se »Hotelske družbe z omenjeno zavozo Triglav« po kron 500—, 1.000—, 5.000— in 10.000—.

Podružnica
v Celovcu.

Rezervni fond
11 K 200.000.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

je sprejela s 1. septembrom t. l. sledeča dela
v komisijsko zalogo:

- Wolf-Cigale**, Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Laibach 1860. 2 zvezka. XIII + 2012 strani. Znižana cena, broš. K 5'—, vez v 1/2, usnje K 10'—.
- Wolf-Pleteršek**, Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1894/5. XVI + 883 + 998 + IX strani, 2 zvezka. Znižana cena, broš. K 16'—, v 1/2, usnatih vezavah K 22'—.
- Verhovec, I. Professor**, Die wohlöbl. landesfürstl. Hauptstadt Laibach. Kulturhistorische Bilder aus Laibachs Vergangenheit. Laibach 1886. Mit 1 Plane der Stadt Laibach vom J. 1745. — 213 strani. K 2'50. Izorno kulturno-zgodovinsko delo, do sedaj še malo znano, ker je izšlo v samozaložbi pisateljevi.
- Verhovec, I. profesor**, Dve predavanji o ljubljanskih pokopališčih. Ljubljana 1901. 23 strani, K —'60.
- Vrhovec, I. Professor**, Die Pest in Laibach. Nach Archivalien des Laibacher Stadtarchivs. Laibach 1899. — 33 strani. K —'60.
- Der schwäbische Chronist Burghardt Zink und eine interessante Schule zu Reinfritz in Unterkrain. Laibach 1900. — 16 strani. K —'60.
- Schumi, Fr.**, Urkunden- und Regestenbuch des Herzogtums Krain. I. Band. 777—1200. Laibach 1882/3. — 210 strani. Znižana cena. K 2'50.
- II. Band. 1200—1269. Laibach 1884 u. 7. — 470 strani. Znižana cena. K 2'50.
- Schumi, Fr.**, Archiv für Heimatkunde. Geschichtsforschungen, Quellen, Urkunden und Regesten. I. Band. Laibach 1882/3. VIII + 338 strani. Znižana cena. K 2'50.
- II. Band. Laibach 1884 u. 7. III + 393 strani. Znižana cena. K 2'50.
- Kos, dr. Fr.**, Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku. I. knjiga (l. 501—800). Ljubljana, 1903. LXXX + 416 strani. K 8'—.
- II. knjiga (l. 801—1000). Ljubljana, 1906. LXXXIV + 514 strani. K 10'—.
- Sveto pismo** stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega, etc. Ljubljana, 1856/7 6 zvezkov. Znižana cena K 12'—, vezano K 22'—.
- Kržišnik, Jos.**, Zgodovina horjulske fare. Ljubljana, 1898. — 237 strani. K 1'60.
- Lavrenčič**, Zgodovina cerkljanske fare. Ljubljana, 1890. — 160 str. K 1'60.
- Lavtižar, Jos.**, Zgodovina župnij in zvonovi v dekaniji Radolice. Ljubljana, 1897. — 148 strani, karton. K 1'60.
- Cerkev in zvonovi v dekaniji Kranj. Ljubljana 1901. — 312 strani. K 2'50.
- Zgodovina župnij v dekaniji Kranj. I. zv.: Kranj. Ljubljana, 1898. — 50 strani. K —'60.
- Med romanskimi narodi. Spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice. Ljubljana, 1901. — 211 strani. K —'80.
- Novak, Jos.**, Zgodovina brezoviške župnije. Ljubljana, 1907. — 226 strani. K 2'—.
- Verbajš, Anton župnik**, Zgodovina kamnogiške fare. — K —'80.
- Žun, Valent**, Osebna dohodnina. Četrto poglavje zakona z dne 25. okt. 1896, števil. 220 drž. zak., o neposrednih osebnih davkih s pojasnili etc. in raznimi vzorci. Kranj, 1905. — 104 strani. K 1'20.
- Volčič**, župnik, Zgodovina šmarješke fare na Dolenjskem. 1887. — K 1'50.
- Miterrutzner-Malovrh**, Slovani v istočni Pustriški dolini na Tirolskem. 1880. — K —'60.
- Rados**, Maria Theresia und das Land Krain 1740—1780. — 1881. K 1'40.

Dalje priporočamo:

Leposlovna knjižnica:

- I. zvezek: Bourget, Razporoka, Roman. K 2'—, eleg. vez. K 3'—.
- II. zvezek: Turgenjev, Stejni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob Volgi. K 1'20, eleg. vez. K 2'20.
- III. zvezek: Prus (Alex Glowacki), Straža. Povest. K 2'40, eleg. vez. K 3'40.
- IV. zvezek: Dostojevski-Levstik, Ponižani in razžaljeni. Roman. K 3'—, eleg. vez. K 4'20.

Ljudska knjižnica:

1. zvezek: Znamenje štirih. Londonska povest. K —'60.
 2. zvezek: Dostal, Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K —'60.
 3. zvezek: Sienkiewicz, Jernač Zmagovalec. Povest. — Achleitner, Med plazovi. K —'60.
 5. zvezek: Šenoa, Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1'60.
 6. zvezek: Finžgar, Gozdarjev sin. Povest. K —'20.
 1. in 2. zvezek, vezan v platno, K 1'80. — 3. in 6. zvezek, vezan v platno, K 1'40.
- Medved, Ant.**, Poezije. Ljubljana, 1906. 262 strani. K 3'80, eleg. vez. K 5'—.
- Silvin Sardenko**, Roma. Poezije. Ljubljana, 1906. 116 strani. K 2'—, eleg. vezan K 3'20.
- Šašel, Iv.**, Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada I. Ljubljana, 1906. VIII + 332 strani. K 2'—.

Ker je knjigarna svoje dosedanje prodajniške prostore zelo razširila in krasno uredila, ter zalogo v vsakem oziru izpopolnila, ima posebno knjige slovenskega knjigotržja, dalje učne knjige za vse šole, kakor tudi drugojezične knjige vseh strok vedno na razpolago; knjige, ki se v knjigotržju nič več ne dobijo, so na prodaj po nizkih cenah v obsežnem antikvarijatu, ki je združen s knjigarno. Antikvarijski katalog je na razpolago; splošen imenik slovenskih knjig pa je v tisku in se bode na zahtevo razpošiljal s 1. oktobrom t. l. brezplačno. Naročila, ki nam dojdejo pred tem dnevom, si zabilježimo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Katoliška bukvarna v Ljubljani

(poleg stolne cerkve)

1985 10—4

si usoja naznaniti, da je svoje prodajniške prostore zelo razširila, krasno uredila in ima tudi

šolske knjige

za vse šole v najnovejših aprobiranih izdajah vedno v zalogi.

Na razpolago ima tudi razne učne pripomočke, n. pr. **Schulmann**-ove in **Freund**-ove dobre prestave in izvrstne preparacije za **latinske in grške klasike** (Cicero, Livij, Ovid, Salust; Herodot, Homer, Ksenofont i. dr.) Dobe se **vsi deli, ki se jemljejo v šoli**, tudi v posameznih zvezkih po 60 vin.; dobrodošli bodo posebno **peto-, šesto- in sedmošolcem**.

! Povodom začetka šole!

priporočam za dečke: srajce, spodnje hlače, majice, no-ramnice, kravate, žepne rute, rokavice, čepice, milo, kartačke za obleko glave in zobe.

priporočam za deklice: srajce, hlače, spodnja krila, predpasnike, nogovice, rokavice, majice, podveze, žepne rute, športne čepice, trakove, pasove, kravate, ovratnike, moderce, torbice, glavnike, kartačke in milo.

Modna trgovina **P. Magdič**, Ljubljana Prešernove ul. 7

1975 5—5

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah, pisalne in risalne, kakor tudi druge šolske potreščine — v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporočam —

LAV. SCHWENTNER

2057 10—5

knjigotržec v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

OPEKO-ZIDAKE

se dobi v poljubni množini

1863 20—4

v parni opekarni **Jos. Lavrenčiča** v Postojni.

Knjigarna

2053 10—6

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporočam svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, zlasti na tukajšnji c. kr. I. in II. državni gimnaziji, c. kr. državni višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljski, na privatnih, ljudskih in meščanskih šolah uvedenih

šolskih knjig

najnovejših izdaj po najnižjih cenah.

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajajo zastoni.